

ПРОЈЕКАТ 7.

“Последице Варшавског самита НАТО на безбедност Европе и Балкана”

-научна конференција-

У организацији Евроазијског безбедносног форума дана 04.10.2016. године у Институту за међународну политику и привреду, Македонска бр. 25, одржана је научна конференција под називом „Последице Варшавског самита НАТО на безбедност Европе и Балкана“

Конференцијом је руководио директор Евроазијског безбедносног форума проф. др Митар Ковач, који је поздравио присутне, саопштио циљ конференције и кратке уводне напомене.

На конференцији су своја саопштења изнели:

- Проф. др Митар Ковач
- Проф. др Радован Радиновић
- Проф. др Радомир Милашиновић
- Проф. др Мила Алечковић
- Проф. др Предраг Ћеранић
- Проф. др Станко Нишић
- Доц. др Јелена Вукоичић и
- Др Душан Пророковић

Конференцију су пратили представници: министарства одбране, Института за међународну политику и привреду, Правног факултета, Факултета политичких наука, Сингидунума, Центра за геостратешке студије, удружења Част отаџбине, српског сабора Заветници и представници средстава информисања.

Циљ одржавања научне конференције био је да се изнесу основни закључци из анализа и истраживања о смислу постојања, последицама деловања НАТО након Хладног рата па до данас по мир у свету, са посебним освртом на стратегијска опредељења НАТО која су утврђена на Варшавском самиту.

Након распада СССР-а и распуштања Варшавског уговора Русија је била све мање утицајна у међународним односима и бавила се унутрашњим проблемима. У таквој ситуацији дуже време су све кључне одлуке у свету, Европи и на Балкану доношене у

складу са интересим САД, а спровођене преко НАТО и ЕУ. Погубност таквих одлука деведестих година највише је осетио српски народ. Након опоравка и ревитализације привреде и сектора безбедности Русија је у последњих десет година успела да се поврати на међународну позорницу и да све значајније утиче на креирање међународних односа.

Свет је већ постао мултиполаран и сведоци смо да се померају интереси великих сила и врши подешавање и усаглашавање зона утицаја. У том процесу нажалост највише страдају мали народи и државе, поготово ако нису у стању да на прави начин штите своје националне интересе. То позиционирање интереса великих сила данас се најочигледније види на простору Балтика, Украјине, Балкана и Блиског Истока. Заостреност и сукобљеност интереса великих сила иде до те мере да се моделују насилне смене власти и активирају замрзнути конфликти, уз јачање верског и националног екстремизма. У том процесу Србија и српски народ у целини ће имати велике безбедносне изазове и претње да заштите виталне националне интересе.

Наиме, у закључном документу Самита НАТО одржаног у Варшави 8-9. јула 2016. године као кључни циљеви у наредном периоду се између осталих наводе:

- 1) јачање војног присуства алијансе у Пољској, Естонији, Летонији и Литванији у 2017. што ће бити остварено размештањем четири нова батаљона на овом подручју;
- 2) проглашавање иницијалне оперативне способности (*Initial Operational Capability*) противракетног штита постављеног у Европи због претњи из Ирана и Северне Кореје;
- 3) посвећеност јачању одбране сајбер простора (*cyber defence*), како од стране појединачних чланица, тако и заједничким напорима НАТО;
- 4) ангажовање нових ваздухоплова за прикупљање обавештајних података ([Boeing E-3 Sentry](#) AWACS) у циљу ефикасније борбе против Исламске државе;
- 5) организовање обуке у Ираку;
- 6) проширивање присуства поморских снага у Средоземном мору како би се савладала Европска мигрантска криза ([European migrant crisis](#));
- 7) настављање мисије у Авганистану и после 2016. године;
- 8) упућивање Свеобухватног пакета подршке (*Comprehensive Assistance Package*) Украјини;
- 9) потписивање заједничке декларације са представницима ЕУ (председницима Европског савета и Европске комисије) о подизању нивоа сарадње између НАТО и ЕУ на виши ниво. Декларација обухвата области у којима две организације могу унапредити сарадњу - укључујући поморску безбедност (*maritime security*) и борбу против хибридних претњи (*hybrid threats*) које долазе од све агресивније Русије. (НАТО, 2016) У контексту „руске претње“ помиње се и војно-политички ангажман ове земље у региону Кавказа и

Молдавији, као кршење међународног права и нарушавање територијалног интегритета Украјине.

Поред текућих послова и одржавања постојећих мисија, те по први пут јасно назначеног опредљења да се војни савез озбиљније позабави мигрантском кризом (што је учињено после великог притиска европских држава), приметна је фокусираност НАТО на три теме:

- а) однос према Русији,
- б) позиционирање на Блиском истоку и
- в) питање сарадње са ЕУ.

За ове три теме, иначе, НАТО посвећује велики простор и време на свим кључним скуповима које организује последњих седам година.

Основни ставови – поруке са конференције:

- НАТО нема за циљ стабилну, већ зависну Европу која извршава његове циљеве, чак и против својих интереса;
- НАТО наставља да се шири на Исток: Украјина, Грузија, Јерменија, Азербејџан, Молдавија... ;
- Крајњи циљ постхладноратовског ширења НАТО, у складу са стратешким интересима САД, јесте да заврши војно окружење Русије (Русија је једина држава чији је стратешки војни арсенал способан да се супротстави интересима САД, има огроман животни простор и посједује огромне природне ресурсе);
- У оквиру НАТО, САД желе и даље да доминирају и да преко тог савеза афирмишу и штите пре свега њихове националне интересе и циљеве;
- Од тзв. одбрамбеног савеза, створен је агресиван војнополитички блок, који покушава да се наметне као "насилник" и инструмент моћи мултинационалних корпорација и водећих држава Запада;
- НАТО својим деловањем постепено изазива забринутост цивилног друштва европских држава, јер је све више угрожен европски мир од Балтика па до Блиског истока;
- САД имају низ опција којима неће дозволити формирање самосталног европског безбедносног система ван НАТО;
- САД успостављају стање хаоса да би могли да контролишу ресурсе;

- Новораспоређени НАТО батаљони имају само пропагандну сврху: подгревање антиуског расположења у тим земљама;
- Исламским тероризмом НАТО и САД правдају своје стратегије;
- НАТО је учествовао у грађанском рату у БиХ и погрому српског народа, како би се умањила војна моћ Републике Српске и Србије;
- После 1999. године, НАТО све чини да створи лажну државу Косово;
- За српски народ је најтрагичније што се разбија српски енички простор и стварају нове државе, нације и вере. У том процесу Србија се доста бојажљиво односи према српском националном питању.

Европа је била гробница многих империја, царстава, савеза и вероватно ће бити иста ситуација и са НАТО пактом, организацијом која је нанела човечанству велике штете, неправде и разарања. НАТО је преживео Хладни рат али ће вероватно доћи до распуштања те организације која је изразито офанзивног карактера и уместо мира и стабилности доноси кризу, вероватно и рат, страдање у срце Европе.

Кроз историју ратова Балкан је био посебно карактеристичан простор по нарастању противречности, супротстављености интереса, проналажењу повода за распламсавање ратова са трагичним последицама. Данас су ствари доста сличне јер се замрзнути конфликти на Балкану могу покренути у функцији угрожавања српских националних интереса кроз Трећи балкански рат. Нико незна у шта би се тај рат могао претворити јер првенствено Русија, Кина па и друге државе слободног света, неби дозволиле да поново САД и њени јастребови у оквиру НАТО, тероришу српски народ.